

Lesson 1-The Development Of The סידור vs.
The Development of The הגדה

Biblical references:

Concerning תפילה:

Source 1

רמב"ם – הלכות תפלה פרק א', הלכה א' – מצות עשה להתפלל בכל יום שנאמר ועבדתם את ה' אלוהיכם. מפי השמועה למדו שעבודה זו היא תפלה שנאמר ולעבדו בכל לבבכם. אמרו חכמים אי זו היא עבודה שבלב זו תפלה. ואין מניין התפלות מן התורה, ואין משנה התפלה הזאת מן התורה, ואין לתפלה זמן קבוע מן התורה.

Translation: It is a positive commandment to pray each day as it is written: and you shall serve G-d. Through divine inspiration, they determined that the word: "service" in that verse represents prayer, as it is written: And to serve Him with all your hearts. Our sages said: what is service of the heart? That is prayer. And the number of prayers to pray each day is not decreed by the Torah; and the wording of the prayers is not decreed by the Torah and the Torah does not set forth a set time each day for prayer.

Source 2

הלכה ב' – ולפיכך נשים ועבדים חייבין בתפלה לפי שהיא מצות עשה שלא הזמן גרמא אלא חיוב מצוה זו כך הוא שיהא אדם מתחנן ומתפלל בכל יום ומגיד שבחו של הקדוש ברוך הוא ואחר כך שואל צרכיו שהוא צריך להם בבקשה ובתחנה ואחר כך נותן שבח והודיה לה' על הטובה שהשפיע לו, כל אחד לפי כחו.

Translation: Therefore, women and slaves are obligated to perform the mitzvah of praying because it is a positive commandment that does not have a fixed time. The manner in which we perform the Biblical obligation of prayer is as follows: that a person should supplicate and pray each day and should state the praise of G-d and then should ask for his requirements that he needs by request and by supplication and then he should give praise and thanks to G-d for the good that G-d bears to him, everyone according to his ability.

Concerning the הגדה:

Source 3

רמב"ם הלכות חמץ ומצה פרק ז', הלכה א' – מצות עשה של תורה לספר בנסים ונפלאות שנעשו לאבותינו במצרים בליל חמשה עשר בניסן שנאמר (שמות יג', ג') זכור את היום הזה אשר יצאתם ממצרים כמו שנאמר (שמות כ') זכור את יום השבת, ומניין שבליל חמשה עשר תלמוד לומר (שמות יג', ח') והגדת לבנך ביום ההוא לאמר בעבור זה, בשעה שיש מצה ומרור מונחים לפניך. ואף על פי שאין לו בן, אפילו חכמים גדולים חייבים לספר ביציאת מצרים וכל המאריך בדברים שאירעו ושהיו הרי זה משובת.

הגדה The Origin Of The

Translation: It is a positive commandment mandated by the Torah to recount the great miracles that were performed for our forefathers in Egypt on the eve of the 15th day of Nissan as it is written: (Shemos 13, 3) Remember this day on which you departed from Egypt. Your remembrance of that day should mimic the remembrance that you perform each Shabbos based on the verse: (Shemos 20) Commemorate Shabbos. Why does the commemoration of the exodus from Egypt occur on the eve of the 15th day of Nissan? It is based on the verse: (Shemos 13, 8) And you shall relate to your children as follows; at the time that you have placed on the table Matzoh and Marror. And even if a person has no children and even if he is a very learned man, he must still fulfill the obligation to relate the story of the Exodus and all who elaborate on the story is performing a very praiseworthy act.

Source 4

ספר המצוות לרמב"ם מצות עשה קנז-והמצוה הקנ"ז היא שצונו לספר ביציאת מצרים בליל חמשה עשר בניסן בתחלת הלילה כפי צחות לשון המספר. וכל מה שיוסיף במאמר ויאריך הדברים בהגדלת מה שעשה לנו השם ומה שעשו עמנו המצרים מעול וחמס ואיך לקח השם נקמתנו מהם ובהודות לו ית' על מה שגמלנו מחסדיו יהיה יותר טוב. כמו שאמרו (הגש"פ) כל המאריך לספר ביציאת מצרים הרי זה משובח. והכתוב שבא על הצווי הזה הוא אמרו ית' (ס"פ בא) והגדת לבנך ביום ההוא וכו'.

Translation: The 157th positive commandment concerns the obligation to relate the story of the exodus from Egypt to the best of the person's ability on the eve of the 15th day of Nissan as night arrives. Whoever can elaborate on the story, on the words of praise that should be heaped upon G-d, upon the terrible injustices that were inflicted on our forefathers by the Egyptians, upon the acts of revenge that G-d imposed on our behalf and upon the thanks that we need to demonstrate, is performing a meritorious act. This is in accordance with that which is written in the Haggadah: whoever elaborates in relating the story of the Exodus is to be praised. The verse upon which this Mitzvah is based is: (Shemos 13, 8) And you shall relate to your children.

Source 5

שמות פרק יב, כה-והיה כִּי־תבאו אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר יֵתֵן ה' לָכֶם כֹּאֲשֶׁר דִּבֶּר וּשְׁמַרְתֶּם אֶת־הַעֲבֹדָה הַזֹּאת: (כו) וְהָיָה כִּי־יֹאמְרוּ אֵלֵיכֶם בְּנֵיכֶם מַה הָעֲבֹדָה הַזֹּאת לָכֶם: (כז) וְאָמַרְתֶּם זֶבַח־פֶּסַח הוּא לַה' אֲשֶׁר פָּסַח עַל־בְּתֵי בְנֵי־יִשְׂרָאֵל בְּמִצְרַיִם בְּנִגְפוֹ אֶת־מִצְרַיִם וְאֶת־בְּתֵינוּ הִצִּיל וִיקַד הָעַם וַיִּשְׁתַּחֲווּ:

Translation: Shemos 12, 25- And it shall come to pass, when you come to the land which the Lord will give you, according as He has promised, that you shall keep this service. 26. And it shall come to pass, when your children shall ask of you: What do you mean by this service? 27. That you shall respond: It is the sacrifice of the Lord's Passover, who passed over the houses of the people of Israel in Egypt, when He struck the Egyptians, and saved our houses. And the people bowed their heads and prostrated themselves in worship.

Source 6

שמות פרק יג, א'-וידבר ה' אל־מֹשֶׁה לֵאמֹר: (ב) קִדְשִׁי לִי כָל־בְּכוֹר פֶּטֶר כָּל־רֶחֶם בְּבְנֵי יִשְׂרָאֵל בָּאָדָם וּבַבְּהֵמָה לִי הוּא: (ג) וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־הָעָם זָכוֹר אֶת־הַיּוֹם הַזֶּה אֲשֶׁר יָצִאתֶם מִמִּצְרַיִם מִבֵּית עֲבָדִים כִּי בָחַק יָד הוֹצִיא ה' אֶתְכֶם מִזֶּה וְלֹא יֹאכַל חֶמֶץ: (ד) הַיּוֹם אַתֶּם

אשר נשבע לאבתך לתת לך ארץ זבת חלב ודבש ועבדת את־העבדה הזאת בחדש הזה:
 (ו) שבעת ימים תאכל מצת וביום השביעי חג לה': (ז) מצות יאכל את שבעת הימים
 ולא־יראה לך חמץ ולא־יראה לך שאר בכל־גבלך: (ח) והגדת לבנך ביום ההוא לאמר
 בעבור זה עשה ה' לי בצאתי ממצרים: (ט) והיה לך לאות על־ידך ולזכרון בין עיניך למען
 תהיה תורת ה' בפך כי ביד חזקה הוצאך ה' ממצרים: (י) ושמרת את־החקה הזאת למועדה
 מימים ימימה:

Translation: Shemos 13, 1. 1. And the Lord spoke to Moshe, saying, 2. Sanctify to Me all the firstborn, whatever opens the womb among the people of Israel, both of man and of beast; it is Mine. 3. And Moshe said to the people, Remember this day, in which you came out from Egypt, out of the house of slavery; for by strength of hand the Lord brought you out from this place; there shall no leavened bread be eaten. 4. This day came you out in the month Aviv. 5. And it shall be when the Lord shall bring you into the land of the Canaanites, and the Hittites, and the Amorites, and the Hivites, and the Jebusites, which He swore to your fathers to give you, a land flowing with milk and honey, that you shall keep this service in this month. 6. Seven days you shall eat unleavened bread, and in the seventh day shall be a feast to the Lord. 7. Unleavened bread shall be eaten seven days; and there shall no leavened bread be seen with you, neither shall there be leaven seen with you in all your quarters. 8. And you shall tell your son in that day, saying, This is done because of that which the Lord did to me when I came forth out of Egypt. 8. And you shall tell your son on that day, as follows: This is done to commemorate that which the Lord did to me when I came forth out of Egypt. 9. And it shall be for a sign to you upon your hand, and for a memorial between your eyes, that the Lord's Torah may be in your mouth; for with a strong hand has the Lord brought you out of Egypt. 10. You shall therefore keep this ordinance in this season from year to year.

Source 7

שמות פרק יג, יא' – והיה כִּי־באך ה' אל־ארץ הכנעני כאשר נשבע לך ולאבתך ונתנה לך:
 (יב) והעברת כל־פטר־רחם לה' וכל־פטר שגר בהמה אשר יהיה לך הזכרים לה':
 (יג) וכל־פטר חמר תפדה בשה ואם־לא תפדה וערפתו וכל בכור אדם בבניך תפדה:
 (יד) והיה כִּי־ישאלך בנך מחר לאמר מה־זאת ואמרת אליו בחזק יד הוציאנו ה' ממצרים
 מבית עבדים: (טו) ויהי כִּי־הקשה פרעה לשלחנו ויהרג ה' כל־בכור בארץ מצרים מבכר
 אדם ועד־בכור בהמה על־כן אני זבח לה' כל־פטר רחם הזכרים וכל־בכור בני אפרה: (טז)
 והיה לאות על־ידכה ולטוטפת בין עיניך כי בחזק יד הוציאנו ה' ממצרים:

Translation: Shemos 13, 11-And it shall be when the Lord shall bring you into the land of the Canaanites, as He swore to you and to your fathers, and shall give it to you, 12. That you shall set apart to the Lord all that opens the matrix, and every firstling that comes of a beast which you have; the males shall be the Lord's. 13. And every firstling of an donkey you shall redeem with a lamb; and if you will not redeem it, then you shall break his neck; and all the firstborn of man among your children shall you redeem. 14. And it shall be when your son asks you in the future, saying, What is this? You shall respond to him, By strength of hand the Lord brought us out from Egypt, from the house of slavery; 15. And it came to pass, when Pharaoh stubbornly refused to let us go, that the Lord slew all the firstborn in the land of Egypt, both the firstborn of man, and the firstborn of beast. To commemorate that act, I, therefore, sacrifice to the Lord all that are first born male animals and all the firstborn of my male children I redeem.

16. And it shall be for a sign upon your hand, and for a symbol between your eyes; for by strength of hand the Lord brought us forth out of Egypt.

Source 8

דברים פרק ו', כ' – כִּי־יִשְׁאַלְךָ בֶּנְךָ מָחָר לֵאמֹר מָה הָעֵדוּת וְהַחֻקִּים וְהַמִּשְׁפָּטִים אֲשֶׁר צִוָּה ה' אֱלֹהֵינוּ אִתְּכֶם: (כא) וְאָמַרְתָּ לְבֶנְךָ עֲבָדִים הָיִינוּ לְפָרֹעַ בְּמִצְרַיִם וַיֹּצִיאֵנוּ ה' מִמִּצְרַיִם בְּיָד חֲזָקָה: (כב) וַיִּתֵּן ה' אוֹתוֹת וּמִפְתִּים גְּדֹלִים וָרַעִים בְּמִצְרַיִם בְּפָרֹעַ וּבְכָל־בֵּיתוֹ לְעֵינֵינוּ: (כג) וְאוֹתָנוּ הוֹצִיא מִשָּׁם לְמַעַן הָבִיא אֶתָּנוּ לָתֵת לָנוּ אֶת־הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לְאֲבוֹתֵינוּ:

Translation: Devarim 6, 20- And when your son asks you in the future, saying, What do the testimonies, and the statutes, and the judgments, mean, which the Lord our G-d has commanded you? 21. Then you shall say to your son, We were Pharaoh's slaves in Egypt; and the Lord brought us out of Egypt with a mighty hand; 22. And the Lord showed signs and wonders, great and grievous, upon Egypt, upon Pharaoh, and upon all his household, before our eyes; 23. And he brought us out from there, that he might bring us in, to give us the land which he swore to our fathers.

Source 9

תלמוד בבלי מסכת פסחים דף קיז', עמ' ב' – אמר רב אחא בר יעקב: וצריך שיוזכר יציאת מצרים בקידוש היום. כתיב הכא (דברים טז) למען תזכר את יום וכתוב התם (שמות כ) זכור את יום השבת לקדשו.

Translation: Rav Echa son of Yaakov said: It is necessary to refer to the Exodus from Egypt in Kiddush Ha'Yom (the sanctification of the day) based on the following: It is written in Devarim 16: so that you will remember the day you came out of Egypt and it is written concerning Shabbos (Shemos 20): Remember the Sabbath by sanctifying it.

Source 10

דברים פרק כו', א' – וְהָיָה כִּי־תָבוֹא אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר ה' אֱלֹהֶיךָ נָתַן לְךָ נַחֲלָה וּיְרִשְׁתָּהּ וַיֵּשְׁבֶת בָּהּ: (ב) וּלְקַחַת מִרְאשִׁית כָּל־פְּרִי הָאֲדָמָה אֲשֶׁר תָּבִיא מֵאֲרֶצְךָ אֲשֶׁר ה' אֱלֹהֶיךָ נָתַן לְךָ וְשָׂמַת בַּטֶּנָּא וְהִלַּכְתָּ אֶל־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר ה' אֱלֹהֶיךָ לְשָׁכֵן שְׁמוֹ שָׁם: (ג) וּבָאתָ אֶל הַכֹּהֵן אֲשֶׁר יִהְיֶה בַיָּמִים הָהֵם וְאָמַרְתָּ אֵלָיו הִגַּדְתִּי הַיּוֹם לֵה' אֱלֹהֶיךָ כִּי־בָאתִי אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבַּע ה' לְאֲבוֹתֵינוּ לָתֵת לָנוּ: (ד) וּלְקַחַת הַכֹּהֵן הַטֶּנָּא מִיָּדְךָ וְהִנִּיחוֹ לִפְנֵי מִזְבֵּחַ ה' אֱלֹהֶיךָ: (ה) וְעָנִיתָ וְאָמַרְתָּ לִפְנֵי ה' אֱלֹהֶיךָ אֲרָמִי אָבִד וַיִּרְדַּ מִּצְרִימָה וַיַּגֵּר שָׁם בְּמַתִּי מֵעַט וַיְהִי־שָׁם לִגְוִי גָדוֹל עֲצוֹם וָרֹב: (ו) וַיִּרְעוּ אֶתָּנוּ הַמִּצְרִיִּם וַיַּעֲנוּנוּ וַיִּתְּנוּ עָלֵינוּ עֲבָדָה קָשָׁה: (ז) וְנִצַּעַק אֶל ה' אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ וַיִּשְׁמַע ה' אֶת־קִלְנוֹ וַיִּרָא אֶת־עַנְיָנוּ וְאֶת־עַמְלָנוּ וְאֶת־לַחֲצָנוּ: (ח) וַיּוֹצֵאֵנוּ ה' מִמִּצְרַיִם בְּיָד חֲזָקָה וּבִזְרֹעַ נְטוּיָה וּבִמְרֹא גָדֹל וּבָאֲתוֹת וּבְמִפְתִּים: (ט) וַיְבָאֵנוּ אֶל־הַמָּקוֹם הַזֶּה וַיִּתֵּן־לָנוּ אֶת־הָאָרֶץ הַזֹּאת אֶרֶץ זָבַת חֶלֶב וָדִבֶּשׁ: (י) וְעַתָּה הִנֵּה הֵבָאתִי אֶת־רְאשִׁית פְּרִי הָאֲדָמָה אֲשֶׁר־נָתַתָּה לִּי ה' וְהִנַּחְתָּ לִפְנֵי ה' אֱלֹהֶיךָ וְהִשְׁתַּחֲוִיתָ לִפְנֵי ה' אֱלֹהֶיךָ:

Translation: 1. And it shall be, when you come into the land which the Lord your G-d gives you for an inheritance, and possess it, and live in it; 2. That you shall take of the first of all the fruit of the earth, which you shall bring of your land that the Lord your G-d gives you, and shall put it in a basket, and shall go to the place which the Lord your G-d shall choose to place his name there. 3. And you shall go to the Kohain who shall be in those days, and say to him, I declare this day to the Lord your G-d, that I have

The Origin Of The הגדה

come to the country which the Lord swore to our fathers to give us. 4. And the Kohain shall take the basket from your hand, and set it down before the altar of the Lord your G-d. 5. And you shall speak and say before the Lord your G-d, A wandering Aramean was my father, and he went down into Egypt, and sojourned there with a few, and became there a nation, great, mighty, and populous; 6. And the Egyptians dealt ill with us, and afflicted us, and laid upon us hard slavery; 7. And when we cried to the Lord G-d of our fathers, the Lord heard our voice, and looked on our affliction, and our labor, and our oppression; 8. And the Lord brought us out of Egypt with a mighty hand, and with an outstretched arm, and with great awesomeness, and with signs, and with wonders; 9. And He has brought us to this place, and has given us this land, a land that flows with milk and honey. 10. And now, behold, I have brought the first fruits of the land, which you, O Lord, have given me. And you shall set it before the Lord your G-d, and worship before the Lord your G-d;

Source 11

רמב"ן דברים כו', הגדתי היום – בפרי הזה שהבאתי הגדתי והודיתי לשם א-להיך שהביאני לארץ אשר נשבע לאבותינו לתת לנו, והנה השם מקיים דבריו, ואני מודה ומשבח לשמו. ושעם הגדתי כמו ספרתי, וכן ויגד משה את דברי העם אל ה' (שמות יט ט) ספור. או יהיה פירוש, הגדתי לך הכהן ולכל העומדים האלה. וההגדה הזו היא לה' א-להיך, כלומר לשמו.

Translation: With this fruit that I have brought, I have related and acknowledged to the name of G-d that He should be credited with having brought my ancestors to this land that He had bestowed upon our forefathers as an inheritance. Let me acknowledge that G-d kept His word and I praise His name. The definition of eh word: Hee'Ga'Diti is Siparti (related) as in the verse (Shemos 19,9) and Moshe relayed the words of G-d to the people; i.e. related to the people. Or the meaning of the word is I told you, the Kohain and all those who are standing nearby. This relaying is to G-d, your G-d; i.e. to sanctify His name.

Source 12

שמות פרק י', א' – ויאמר ה' אל-משה בא אל-פרעה כי-אני הכבדתי את-לבו ואת-לב עבדיו למען שתי אתתי אלה בקרבו: (ב) ולמען תספר באזני בנך ובן-בנך את אשר התעללתי במצרים ואת-אתתי אשר-שמתי בם וידעתם כי-אני ה':

Translation: Shemos 10,1- And the Lord said to Moshe, Go to Pharaoh; for I have hardened his heart, and the heart of his servants, that I might show these my signs before him; 2. And that you may tell in the ears of your son, and of your grandsons, what things I have done in Egypt, and the signs which I have done among them; that you may know that I am the Lord.

Second Temple References

Concerning תפילה:

Source 13

Ben Sira

נא 51	הודו ¹ לַיְי כִּי טוֹב	כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ:
כב	הודו לְאֵל הַתְּשַׁבְּחוֹת	כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ:
כג	הודו לְשׁוֹמֵר יִשְׂרָאֵל	כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ:
כד	הודו לְיוֹצֵר הַכֹּל	כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ:
כה	[הודו] לְגֹאֲלֵי יִשְׂרָאֵל	כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ:
כו	[הודו] לְמַקְבְּץ נֶדְחֵי יִשְׂרָאֵל	כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ:
כז	הודו לְבוֹנֵה עִירוֹ וּמִקְדָּשׁוֹ	כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ:
כח	הודו ² לְמַצְמִיחַ קֶרֶן לְבֵית דָּוִד	כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ:
כט	הודו לְבוֹחֵר כְּבֹנֵי צְדוֹק לְכַהֵן	כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ:
ל	הודו לְמַגֵּן אֲבֹרֹתָם	כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ:
לא	הודו לְצוֹר יִצְחָק	כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ:
לב	הודו לְאֲבִיר יַעֲקֹב	כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ:
לג	הודו לְבוֹחֵר בְּצִיּוֹן	כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ:
לד	הודו לְמֶלֶךְ מְלָכֵי מְלָכִים	כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ:
לה	וַיָּרֶם קֶרֶן לְעַמּוֹ	תְּהַלֵּל לְכָל חֲסִידָיו
	לְבִנֵּי יִשְׂרָאֵל עִם קָרְבּוֹ	הַלְלוּיָהּ:

Source 14

ברוך אתה ה' א-להינו מלך העולם, צור כל העולמים, צדיק בכל הדורות, הא-ל הנאמן האומר ועשה, המדבר ומקים, שכל דבריו אמת וצדק. נאמן אתה הוא ה' א-להינו, ונאמנים דבריך, ודבר אחד מדבריך אחור לא ישוב ריקם, כי אל מלך נאמן (ורחמן) אתה. ברוך אתה ה', הא-ל הנאמן בכל דבריו.

רחם על ציון כי היא בית חיינו, ולעלובת נפש תושיע במהרה בימינו. ברוך אתה ה', משמח ציון בבניה.

שמחנו, ה' א-להינו, באליהו הנביא עבדך, ובמלכות בית דוד משיחך, במהרה יבא ויגל לבנו, על כסאו לא ישב זר, ולא ינחלו עוד אחרים את כבודו, כי בשם קדשך נשבעת לו שלא יכבה נרו לעולם ועד. ברוך אתה ה', מגן דוד.

על התורה, ועל העבודה, ועל הנביאים, ועל יום השבת הזה, שנתת לנו, ה' א-להינו, לקדשה ולמנוחה, לכבוד ולתפארת. על הכל, ה' א-להינו, אנחנו מודים לך, ומברכים אותך, יתברך שמך בפי כל חי תמיד לעולם ועד. ברוך אתה ה', מקדש השבת.

Concerning the הגדה:

Source 13

Order of Biblical Passages in Tefillin

Qumran Tefillin

Deut. 11:13-21	Ex. 13:11-16	Deut. 6:4-9	Ex. 13:1-10
והיה אם שמע	והיה כי יביאך	שמע ישראל	קדש לי כל בכור
4	3	2	1
Strap-passage			

Source 14

ילקוט יוסף אורח חיים סימן כח – דיני חליצת תפילין – ושלא יסיח דעתו-
יא. נוהגים לקרוא עם התפילין פרשת "קדש לי" ופרשת "והיה כי יביאך", ולכתחלה יאמרו
קודם פרשת העקדה, ולכל הפחות קודם ברוך שאמר, כדי להקדימן לקריאת שמע, כשם
שבתורה פרשיות אלו נאמרו קודם קריאת שמע.

Translation: It is customary to recite the portions of the Torah that begin: Kadesh Li and V'Haya Ki Y'Vi'Acha while wearing Tefillin and it is preferable that they be recited before the Torah excerpt that describes the Akeida and at a minimum before Baruch Sh'Amar so that they are recited before the Parsios of Kriyas Shema so that your recital mimics the order in which those sections appear in the Torah.